

พอล ครูกแมน

Paul Krugman, 1953 -

ผู้บุกเบิกทฤษฎีใหม่ด้านเศรษฐศาสตร์การค้า
ระหว่างประเทศ เจ้าของรางวัลโนเบลปี 2008

เรียบเรียงโดย... ดร.ยรรยง ไทยเจริญ

(Ph.D.- Economics, Massachusetts Institute of Technology)

เขาคือนักเศรษฐศาสตร์ที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดคนหนึ่งของโลกในปัจจุบัน ผลงานด้านวิชาการของเขาเปลี่ยนแนวคิดของงานวิจัยด้านการค้าระหว่างประเทศ และช่วยให้เราเข้าใจดีขึ้นถึงเงื่อนไขของปรากฏการณ์เศรษฐกิจที่สำคัญต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเกิดวิกฤตค่าเงิน หรือการก่อตัวของแหล่งอุตสาหกรรม ความคิดเห็นของเขาที่หลายครั้งสวนกระแสกับความเชื่อของคนส่วนใหญ่ แต่สุดท้ายก็ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นจริง เช่น ในกรณีที่เขาได้วิเคราะห์ในช่วงต้นทศวรรษ 1990s ว่าการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกจะไม่ยั่งยืน เนื่องจากการเติบโตจากการสะสมปัจจัยการผลิตมากกว่าการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ผลงานด้านวิชาการที่โดดเด่นเหล่านี้ทำให้เขาได้รับรางวัล John Bates Clark ซึ่งเป็นรางวัลสำหรับนักเศรษฐศาสตร์ชาวสหรัฐฯ ที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี ในปี 1991 และเมื่อปี 2008 ในวัย 55 ปี เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ที่ถือว่าอายุน้อยที่สุดคนหนึ่ง

ประวัติชีวิตและการทำงาน

พอล ครูกแมน เกิดในปี 1953 และเติบโตในครอบครัวชาวยิวในย่านซานเมืองนิวยอร์ก เขาได้รับแรงบันดาลใจให้ศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์จากการอ่านนิยายวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะนิยายคลาสสิกเรื่อง Foundation ของ Isaac Asimov ซึ่งตัวเอกของเรื่องเป็นนักวิทยาศาสตร์ในโลกอนาคตที่พยายามปกป้องอารยธรรมของโลกจากการล่มสลายของ Galactic Empire โดยการใช้ทักษะด้าน Psychohistory ซึ่งเป็นศาสตร์ของการใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์ในการพยากรณ์พฤติกรรมของมนุษย์ แม้ศาสตร์นี้ยังไม่มีจริงในปัจจุบัน แต่ครูกแมนเชื่อว่าเศรษฐศาสตร์น่าจะเป็นตัวเลือกที่ใกล้เคียงที่สุด ครูกแมนจบการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์ในระดับปริญญาตรีจาก Yale ในปี 1974 และปริญญาเอกจาก MIT ในปี 1977 ในด้านการ

ทำงาน เขาเป็นอาจารย์สอนให้กับสถาบันการศึกษาชั้นนำ เช่น Yale, MIT, UC Berkeley, LSE และ Stanford ก่อนที่จะย้ายไปที่ Princeton ตั้งแต่ปี 2000 จนถึงปัจจุบัน ในงานด้านนโยบาย เขาเคยเป็นสมาชิกในทีมงานของ Council of Economic Advisor ในช่วงประธานาธิบดี Ronald Reagan ระหว่างปี 1982 - 1983 ในปัจจุบัน เขาเป็นสมาชิกของ Group of Thirty ซึ่งเป็นกลุ่มนักการเงินและนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำของโลกที่ติดตามประเด็นนโยบายเศรษฐกิจการเงินที่สำคัญและนโยบายที่มีต่อเศรษฐกิจโลก

นอกจากงานวิชาการแล้ว ครูกแมนยังมีผลงานเขียนเชิงวิเคราะห์ประเด็นเศรษฐกิจและการเมืองที่เข้าถึงผู้อ่านในวงกว้างผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ชั้นนำต่างๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 1999 เขาได้เขียนคอลัมน์ประจำภายใต้ชื่อ The Conscience of a Liberal ในหนังสือพิมพ์ The New York Times และเขาได้ตีพิมพ์หนังสือที่รวบรวมบทความเหล่านี้และได้รับการตอบรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดี เช่น The Great Unraveling (2003), The Age of Diminished Expectations (1997), Pop Internationalism (1996) และ Peddling Prosperity (1995)

ผลงานเขียนทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญ

ครูกแมนเป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกทฤษฎีใหม่ด้านการค้าระหว่างประเทศ (New Trade Theory) โดยในอดีต รูปแบบของการค้าระหว่างประเทศมักจะถูกอธิบายบนพื้นฐานของความแตกต่างของประเทศตามทฤษฎี Comparative advantage ไม่ว่าจะมีความแตกต่างด้านเทคโนโลยีหรือด้านปัจจัยในการผลิตซึ่งมีนัยว่าประเทศที่มีความได้เปรียบในเชิงเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม hi-tech เช่น รถยนต์ ก็ควรจะ specialize ในการผลิตและส่งออกรถยนต์ และนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรม low-tech เช่น สิ่งทอ ที่ตัวเองไม่มีความได้เปรียบ

ดังนั้นทฤษฎีเหล่านี้จึงสามารถอธิบายการค้าในเชิง Inter-industry trade ได้ดี อย่างไรก็ตาม ครูกแมนชี้ให้เห็นว่า ทฤษฎีเหล่านี้ ไม่สามารถอธิบายปริมาณการค้าในเชิง Intra-industry trade ที่ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะการค้าระหว่างกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมีเทคโนโลยีและปัจจัยการผลิตที่ใกล้เคียงกัน เช่น เยอรมันผลิต BMW ไปขายที่ญี่ปุ่น ขณะที่ญี่ปุ่นผลิต Honda และส่งออกไปเยอรมัน

ในบทความ Increasing Returns, Monopolistic Competition, and International Trade (1979) ซึ่งมีความยาวเพียง 10 หน้า ครูกแมนได้ปฏิวัติแนวคิดใหม่ของทฤษฎีการค้า โดยการนำเสนอแบบจำลองที่ผนวกสมมติฐานของผลได้ต่อขนาดที่เพิ่มขึ้น (increasing return to scale) ซึ่งนำไปสู่การแข่งขันแบบกึ่งผูกขาดที่เป็นผลจากการที่ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยของบริษัทลดลงตามปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้น เข้ากับแนวคิดที่ว่าผู้บริโภคได้อรรถประโยชน์เพิ่มเติมจากการมีตัวเลือกของประเภทสินค้ามากขึ้น ภายใต้แบบจำลองนี้ ธุรกิจจะพยายาม specialize การผลิตสินค้าแต่ละประเภทในบริษัทเดียวกันเพื่อลดต้นทุนการผลิต แต่ประเทศต่างๆ ก็ยังได้ประโยชน์จากการค้า เนื่องจากตลาดรวมที่ใหญ่ขึ้นจะสามารถรองรับจำนวนของประเภทสินค้าที่มากขึ้นซึ่งเป็นผลดีกับผู้บริโภค ทฤษฎีนี้จึงสามารถใช้อธิบายการเพิ่มขึ้นของ Intra-industry trade ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้น ครูกแมนยังได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่ชุบชีวิตใหม่ให้แก่งานวิจัยด้าน Economic Geography ในบทความ Increasing Returns and Economic Geography (1991) เขาได้นำเสนอ “core - periphery model” ซึ่งวิเคราะห์ถึงบทบาทของ external economies of scale และต้นทุนการขนส่งสินค้าที่มีต่อการเลือกฐานการผลิต โดยชี้ว่า หากธุรกิจใดที่ได้รับความนิยมสูงมากพอจากการตั้งอยู่ใกล้กับธุรกิจอื่นๆ ในสาขาเดียวกัน หรือหากต้นทุนขนส่งสินค้าต่ำพอ ก็มีแนวโน้มที่ธุรกิจนั้นจะเลือกสถานที่ตั้งธุรกิจของตนในพื้นที่ที่มีธุรกิจสาขาเดียวกันตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก แนวคิดนี้จึงถูกนำมาอธิบายปรากฏการณ์ของแหล่งอุตสาหกรรมเฉพาะด้านต่างๆ เช่น Silicon Valley เป็นต้น

ครูกแมนยังมีงานวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์การเงินระหว่างประเทศที่มีความโดดเด่นอีกหลายชิ้น เช่น (1) แบบจำลองวิกฤติค่าเงิน ซึ่งวิเคราะห์ถึงความไม่สมดุลของปัจจัยพื้นฐานที่อาจทำให้เศรษฐกิจภายใต้ระบบค่าเงินคงที่ประสบปัญหาจนนำไปสู่การโจมตีค่าเงินและการลดค่าเงินในที่สุด แบบจำลองนี้ได้จับประเด็นสำคัญของการเกิดวิกฤติค่าเงินในลาตินอเมริกาในช่วง 1980s ได้เป็นอย่างดี และเป็นต้นแบบของแบบจำลองรุ่นหลังๆ ที่พยายามอธิบายวิกฤติค่าเงินที่เกิดขึ้นในช่วงต่อมา และ (2) การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของ

ค่าเงินภายใต้การบริหารแบบ Target zone ซึ่งเป็นระบบที่ธนาคารกลางปล่อยให้ค่าเงินเคลื่อนไหวอย่างเสรีภายในกรอบเป้าหมาย ที่กำหนด แต่จะเข้าดูแลหากค่าเงินเข้าใกล้ระดับ target ที่กำหนด ซึ่งแบบจำลองนี้ได้ถูกนำไปใช้ในการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของค่าเงินภายใต้ระบบ Managed float เช่น ค่าเงินในกลุ่มประเทศยุโรปก่อนการใช้เงิน Euro อย่างแพร่หลาย

ครูกแมนมีหลักในการทำวิจัยอยู่ 4 ข้อ ได้แก่ (1) Listen to the gentiles หาหัวข้อวิจัยโดยเอาใจใส่ในความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ แม้เขาจะไม่ใช่นักเศรษฐศาสตร์ (2) Questioning the questions ตั้งคำถามที่จะเข้าสู่ประเด็นสำคัญที่ไม่ต้องเหมือนคำถามที่เคยถูกถามในอดีต (3) Dare to be silly อย่างกล้าที่จะใช้สมมติฐานที่แตกต่างหากเชื่อว่าจะทำให้การวิเคราะห์ชัดเจนขึ้น และ(4) Simplify, simplify, simplify พยายามนำเสนอความคิดในรูปแบบที่ง่ายที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

II แนวคิดเศรษฐศาสตร์

ครูกแมนมีแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับกลุ่ม New Keynesian ซึ่งยอมรับว่า ในภาพรวมการค้าเสรีภายใต้กลไกตลาดเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพที่สุด แต่ในหลายกรณีตลาดอาจมีปัญหาจากความไม่สมบูรณ์ในมิติต่างๆ จึงจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเข้าไปใช้มาตรการแก้ไข แต่เขาได้พยายามเน้นว่า การดำเนินการของภาครัฐก็มีความเสี่ยงจึงต้องทำด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ตัวอย่างเช่น ในปี 1998 ครูกแมนได้สนับสนุนแนวคิดของการใช้มาตรการควบคุมเงินทุนเคลื่อนย้ายเงินทุนขาออก (Capital Control on Outflows) สำหรับประเทศในเอเชียที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยครูกแมนได้เขียนจดหมายเปิดผนึกถึง ดร.มหาเธร์ โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรีของมาเลเซียเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการใช้มาตรการควบคุมเงินทุนว่าเป็นมาตรการระยะสั้นที่เหมาะสม แต่ควรใช้เพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ซึ่งแนวคิดเหล่านี้สวนทางกับนักเศรษฐศาสตร์กระแสหลักส่วนใหญ่ รวมทั้งคำแนะนำของ IMF ที่ยึดหลักการรอบการค้าการลงทุนเสรีตามแนวคิดของ Washington Consensus

การที่ครูกแมนมีสไตล์การสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาและไม่ลังเลที่จะชี้ประเด็นที่ไม่ถูกต้องในแนวคิดของผู้อื่น ทำให้หลายครั้งเขาถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงจากผู้ที่มีความคิดเห็นต่าง โดยเฉพาะจากกลุ่มที่เขาเรียกว่า policy entrepreneur (ผู้ที่เรียกตนเองว่าผู้เชี่ยวชาญแต่พร้อมจะเสนอนโยบายอะไรก็ได้ที่นักการเมืองต้องการได้ยิน) จะถูกหรือจะผิด ครูกแมนได้มีบทบาทสำคัญในการนำหลักการคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่จริงจังเข้ามาสู่การสนทนาในประเด็นนโยบายเศรษฐกิจและการเมืองในวงกว้าง คงจะเป็นการดีหากสังคมไทยจะมีนักวิชาการที่มีบทบาทเช่นนี้มากขึ้น

